

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૩૪૬૦/૨૦૨૬

સાથે

સિવિલ એપ્લિકેશન (હુકમ માટે) નં. ૧/૨૦૨૬

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૩૪૬૦/૨૦૨૬ માં

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિર્ઝર એસ. દેસાઈ

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર?	હા	ના

=====

સાગર બાબુભાઈ ગુજ્જર અને અન્ય

વિરુદ્ધ

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદારો નં. ૧, ૨, ૩ તરફે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ સુશ્રી મેઘા જાની સાથે સુશ્રી
ક્રિષા એમ. ભીમાણી (૧૨૭૯૫)

સામાવાળા નં. ૧ તરફે સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી પાર્થ પટેલ

સામાવાળા નં. ૨ તરફે શ્રી પ્રેમલ આર. જોષી (૧૩૨૭)

સામાવાળા નં. ૩ તરફે શ્રી નમન એચ. કિંખબવાલા (૮૮૩૧)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિર્ઝર એસ. દેસાઈ

તારીખ: ૦૪/૦૫/૨૦૨૬

મૌખિક ચુકાદો

૧. સંબંધિત પક્ષકારો તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોની સંમતિથી, આ મેટરને
અંતિમ સુનાવણી માટે હાથ પર લેવામાં આવેલ છે. તેથી, રૂલ. સામાવાળા નં. ૧
તરફે સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી પાર્થ પટેલ નોટિસ સ્વીકારે છે, અને સામાવાળા
નં. ૨ તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી પ્રેમલ જોષી તથા સામાવાળા નં. ૩ તરફે વિદ્વાન
વકીલ શ્રી નમન કિંખબવાલા નોટિસ સ્વીકારે છે.

૨. અરજદારો તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ સુશ્રી મેઘા જાની સાથે વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી કિષા ભીમાણી, સામાવાળા નં. ૧ રાજ્ય તરફે હાજર રહેલા સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી પાર્થ પટેલ, સામાવાળા નં. ૨ ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી પ્રેમલ જોષી અને સામાવાળા નં. ૩ ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટી તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી નમન કિંખવાલાની સુનાવણી હાથ ધરવામાં આવી.

૩. આ અરજી દ્વારા, અરજદારોએ નીચે મુજબની રાહતો માટે અરજ કરેલ છે:

"(એ) આ માનનીય અદાલત મેન્ડેમસની રીટ અને/અથવા મેન્ડેમસના સ્વરૂપની અન્ય કોઈ રીટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રીટ કાઢીને ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ, જે આમાં સામાવાળા નં. ૧ છે, દ્વારા તારીખ ૩૧/૦૧/૨૦૨૬ ના રોજ બહાર પાડવામાં આવેલ પત્રને તે હટ સુધી રદ કરવા અને બાજુ પર મૂકવા મહેરબાની કરશો જેમાં તે અરજદારોને ઇન્ટરવ્યુ માટે અયોગ્ય જાહેર કરે છે (એનેક્સર એ) અને પરિણામે અરજદારોને ઇન્ટરવ્યુ માટે યોગ્ય જાહેર કરવા મહેરબાની કરશો;

(બી) આ માનનીય અદાલત મેન્ડેમસની રીટ અને/અથવા મેન્ડેમસના સ્વરૂપની અન્ય કોઈ રીટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રીટ કાઢીને સામાવાળાઓને

એમ.ઈ. સિવિલ (ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગ) ને એમ.ઈ./એમ.ટેક (ટ્રાફિક એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટેશન પ્લાનિંગ) ની સમકક્ષ ગણવા માટે આદેશ આપવા મહેરબાની કરશો;

(સી) આ અરજીની સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ બાકી રહે ત્યાં સુધી આ માનનીય અદાલત સામાવાળાઓને સામાવાળા આયોગ દ્વારા જુનિયર ટાઉન પ્લાનર, ક્લાસ-૨ ની જગ્યા માટે બહાર પાડવામાં આવેલ જાહેરાત નં. ૦૭/૨૦૨૫-૨૬ ના અનુસંધાનમાં અરજદારોને ઈન્ટરવ્યુમાં હાજર રહેવા દેવા માટે નિર્દેશ આપવા મહેરબાની કરશો; (એનેક્સર ડી)

(ડી) આ અરજીની સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ બાકી રહે ત્યાં સુધી આ માનનીય અદાલત સામાવાળાઓને જાહેરાત નં. ૦૭/૨૦૨૫-૨૬ (એનેક્સર ડી) ના અનુસંધાનમાં જુનિયર ટાઉન પ્લાનર, ક્લાસ-૨ ની જગ્યા માટે (એસઈબીસી/મેલ, એસઈબીસી/ફીમેલ, જનરલ/મેલ) ત્રણ જગ્યાઓ ખાલી રાખવા માટે નિર્દેશ આપવા મહેરબાની કરશો;

(ઈ) પેરા (સી) અને (ડી) મુજબ કામચલાઉ રાહત માટે;

(એફ) ખર્ચ માટે;

(જી) આવી અન્ય અને વિશેષ રાહતો માટે જે હાલના સંજોગોમાં આ માનનીય અદાલત યોગ્ય ગણે."

૪. આ અરજીમાં સામેલ મુદ્દો ખૂબ જ મર્યાદિત ક્ષેત્રમાં છે, જે ઉપર જણાવેલ અરજ પત્રક પરથી જોઈ શકાય છે, જે દર્શાવે છે કે અરજદારો જુનિયર ટાઉન પ્લાનર, ક્લાસ-૨ ની જગ્યા માટે ભરતી અંગે જીપીએસસી દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ જાહેરાત નં. ૭/૨૦૨૫-૨૬ ના અનુસંધાનમાં પસંદગી પ્રક્રિયામાં ભાગ લેવા માંગે છે. આ અરજીમાં સામેલ મુદ્દો એ છે કે શું અરજદારો દ્વારા ધારણ કરેલ એમ.ઈ. સિવિલ (ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગ) ની ડિગ્રીને જાહેરાતમાં નિર્દિષ્ટ કરેલ ડિગ્રી, એટલે કે એમ.ઈ./એમ.ટેક (ટ્રાફિક એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટેશન પ્લાનિંગ) ની સમકક્ષ ગણાવી જોઈએ.

૫. અરજદારોનો કેસ છે કે, જોકે અરજદારો પ્રશ્નગત જગ્યા માટે અરજી કરવા માટેના તમામ પાત્રતા માપદંડો પૂર્ણ કરે છે, અરજદારો એમ.ઈ. સિવિલ (ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગ) ની શૈક્ષણિક લાયકાત ધરાવે છે, જ્યારે જરૂરી લાયકાત એમ.ઈ./એમ.ટેક (ટ્રાફિક એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટેશન પ્લાનિંગ) છે; જોકે અરજદારોએ પ્રશ્નગત જગ્યા માટે અરજી કરી હતી અને અરજી તારીખ ૩૧/૦૧/૨૦૨૬ ના પત્ર દ્વારા પ્રોસેસ કરવામાં આવી હતી, અયોગ્ય

ઉમેદવારોની યાદી પ્રકાશિત કરતી વખતે, ભરતીના નિયમો મુજબ જરૂરી લાયકાત ન ધરાવવાના કારણોસર અરજદારોને અયોગ્ય ઠેરવવામાં આવ્યા હતા, અને તેથી, અરજદારોએ આ અરજી દાખલ કરેલ છે.

૬. અરજદારો તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ સુશ્રી મેઘા જાનીએ નીચે મુજબની રજૂઆતો કરી:

૬.૧. કે જાહેરાતમાં જણાવેલ પસંદગી પ્રક્રિયા બે ક્રમિક તબક્કાઓની બનેલી છે, એટલે કે, ઓબ્જેક્ટિવ પ્રકારની પ્રિલિમિનરી પરીક્ષા અને મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ, જેના માટે અરજદારો પ્રિલિમિનરી પરીક્ષામાં હાજર રહ્યા હતા અને તેઓ પાસ થયા હતા કારણ કે તેઓ યોગ્ય જાહેર થયા હતા. જોકે, દસ્તાવેજ ચકાસણીના તબક્કે, તેઓ જરૂરી લાયકાત ન ધરાવવા બદલ અયોગ્ય જાહેર થયા હતા. અહીંના અરજદારો એમ.ઈ. સિવિલ (ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગ) ની ડિગ્રી ધરાવે છે, જેને એમ.ઈ./એમ.ટેક (ટ્રાફિક એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટેશન પ્લાનિંગ) ની સમકક્ષ કહી શકાય, જે જાહેરાત મુજબની જરૂરિયાત છે, કારણ કે બંને કોર્સનો અભ્યાસક્રમ સમાન છે.

૬.૨. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે અરજદાર નં. ૧ એ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી, નિર્મા યુનિવર્સિટીમાંથી તેમની બેચલર્સ ઓફ

એન્જિનિયરિંગની ડિગ્રી મેળવી છે, અરજદાર નં. ૨ અને ૩ એ ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટીમાંથી તેમની બેચલર્સ ઓફ એન્જિનિયરિંગની ડિગ્રી મેળવી છે. ત્યારબાદ, અરજદારોએ એલ. ડી. કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ, અમદાવાદમાંથી એમ.ઈ. સિવિલ (ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગ) ની માસ્ટર ઓફ એન્જિનિયરિંગની ડિગ્રી મેળવી છે. વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ સુશ્રી મેઘા જાનીએ, તેથી, રજૂઆત કરી હતી કે, બંને કોર્સ સમાન હોવાથી, અરજદારોને પ્રશ્નગત જગ્યા માટે યોગ્ય ગણવામાં આવે અને તારીખ ૩૧ જાન્યુઆરી, ૨૦૨૬ નો પત્ર, જે તેમને અયોગ્ય ઠેરવે છે, તેને રદ કરવામાં આવે.

એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે બિરલા વિશ્વકર્મા મહાવિદ્યાલયે એક પરિપત્ર બહાર પાડી પ્રમાણિત કર્યું છે કે એમ.ઈ. સિવિલ (ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગ) ને ભરતી કરતી સંસ્થાઓ દ્વારા નિર્દિષ્ટ પાત્રતા માપદંડોને પૂર્ણ કરવા માટે એમ.ઈ./એમ.ટેક (ટ્રાફિક એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટેશન પ્લાનિંગ) ની સમકક્ષ ગણી શકાય. વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ સુશ્રી મેઘા જાનીએ, તેથી, રજૂઆત કરી હતી કે, બંને કોર્સ સમાન હોવાથી, અરજદારોને પ્રશ્નગત જગ્યા માટે યોગ્ય ગણવામાં આવે અને તારીખ ૩૧ જાન્યુઆરી, ૨૦૨૬ નો પત્ર, જે તેમને અયોગ્ય ઠેરવે છે, તેને રદ કરવામાં આવે.

૭. જ્યારે તારીખ ૧૩ એપ્રિલ, ૨૦૨૬ ના રોજ મેટરની સુનાવણી કરવામાં

આવી, ત્યારે પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલો સર્વસંમતિ પર આવ્યા હતા કે પ્રશ્નગત બે કોર્સ વચ્ચેની સમકક્ષતાના મુદ્દાને નિર્ધારિત કરવા માટે ત્રણ સભ્યોની નિષ્ણાત પેનલને આ મેટર મોકલવી જોઈએ. તદનુસાર, તારીખ ૧૩ એપ્રિલ, ૨૦૨૬ ના રોજ એક વિગતવાર હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, જે નીચે મુજબ છે:

"૧. અરજદારો માટે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ સુશ્રી મેઘા જાની સાથે વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી ક્રિષા ભીમાણી; સામાવાળા રાજ્ય માટે વિદ્વાન એજુપી શ્રી પાર્થ પટેલ; ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટી માટે વિદ્વાન વકીલ શ્રી નમન કિંખબવાલા; અને જીપીએસસી માટે વિદ્વાન વકીલ શ્રી પ્રેમલ જોષીની સુનાવણી કરવામાં આવી.

૨. હાલની અરજીમાં સામેલ મુદ્દો તારીખ ૧૩/૧૨/૨૦૨૫ ના રોજ જુનિયર ટાઉન પ્લાનર, ક્લાસ-૨ ની જગ્યા માટે જીપીએસસી દ્વારા પ્રકાશિત કરવામાં આવેલ જાહેરાત સાથે સંબંધિત છે. સદર જાહેરાતમાં નિર્દિષ્ટ શૈક્ષણિક લાયકાતો નીચે મુજબ છે:

(૧) ભારતમાં કેન્દ્ર અથવા રાજ્ય અધિનિયમ દ્વારા સ્થાપિત અથવા નિગમિત કોઈપણ યુનિવર્સિટીઓમાંથી મેળવેલ આર્કિટેક્ચર અથવા સિવિલ

એન્જિનિયરિંગ/ટેકનોલોજી અથવા પ્લાનિંગની બેચલર ડિગ્રી; અથવા ધ યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ્સ કમિશન એક્ટ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૩ હેઠળ યુનિવર્સિટી તરીકે ગણાય તેવી જાહેર થયેલ અથવા તે રીતે માન્યતા પ્રાપ્ત કોઈપણ અન્ય શૈક્ષણિક સંસ્થા; અથવા ધ આર્કિટેક્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૭૨ દ્વારા તે રીતે માન્યતા પ્રાપ્ત કોઈપણ અન્ય સમકક્ષ લાયકાત અને

(૨) ભારતમાં કેન્દ્ર અથવા રાજ્ય અધિનિયમ દ્વારા સ્થાપિત અથવા નિગમિત કોઈપણ યુનિવર્સિટીઓમાંથી મેળવેલ સિટી પ્લાનિંગ/ટાઉન પ્લાનિંગ રીજનલ પ્લાનિંગ / ટ્રાફિક એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટેશન પ્લાનિંગ / અર્બન ડિઝાઇન / અર્બન પ્લાનિંગ / ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્લાનિંગ ઇન્ડસ્ટ્રિયલ પ્લાનિંગ અથવા એન્વાયર્નમેન્ટલ પ્લાનિંગમાં પોસ્ટ-ગ્રેજ્યુએટ ડિગ્રી અથવા પોસ્ટ-ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા; અથવા ધ યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ્સ કમિશન એક્ટ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૩ હેઠળ યુનિવર્સિટી તરીકે ગણાય તેવી જાહેર થયેલ અથવા તે રીતે માન્યતા પ્રાપ્ત કોઈપણ અન્ય શૈક્ષણિક સંસ્થા અથવા ઓલ ઇન્ડિયા કાઉન્સિલ ફોર ટેકનિકલ એજ્યુકેશન દ્વારા મંજૂર સંસ્થા.

૩. અરજદારોનો કેસ છે, જે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ સુશ્રી જાની દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યો છે, કે અરજદારો માસ્ટર ઓફ એન્જિનિયરિંગ ઇન સિવિલ (ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગ) ની ડિગ્રી ધરાવે છે, જે, તેમના મતે,

જીપીએસસી દ્વારા નિર્દિષ્ટ લાયકાત, એટલે કે ટ્રાફિક એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટેશન પ્લાનિંગમાં પોસ્ટ-ગ્રેજ્યુએટ ડિગ્રીની સમકક્ષ છે.

જ. રાજ્ય સરકાર તેમજ જીપીએસસી તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલો દ્વારા અરજીનો વિરોધ કરવામાં આવે છે. જોકે, ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટીનું વલણ એ છે કે બંને ડિગ્રી સમાન છે, અને તેથી, અરજદારો નિર્દિષ્ટ શૈક્ષણિક લાયકાતના આધારે પ્રશ્નગત જગ્યા માટે અરજી કરવા માટે યોગ્ય છે.

પ. પક્ષકારોને સાંભળ્યા પછી, અરજદારો તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ, તેમજ રાજ્ય તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલો, એટલે કે વિદ્વાન એજીપી શ્રી પાર્થ પટેલ, અને જીપીએસસી માટે વિદ્વાન વકીલ શ્રી પ્રેમલ જોષી, તેમના સંબંધિત અસીલો પાસેથી સૂચનાઓ મળ્યા બાદ, રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારો દ્વારા ધારણ કરેલ ડિગ્રી અને જાહેરાતમાં નિર્દિષ્ટ લાયકાતને સમકક્ષ ગણી શકાય કે કેમ તે નિર્ધારિત કરવા માટે, આ મેટરને ત્રણ સભ્યોની નિષ્ણાત પેનલને મોકલવી જોઈએ. તદનુસાર, આ અદાલતે મૌખિક રીતે અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ, વિદ્વાન એજીપી, અને જીપીએસસી માટેના વિદ્વાન વકીલને આવી પેનલની રચના માટે નિષ્ણાતોના નામ સૂચવવા વિનંતી કરી હતી. એવી પણ સૂચના આપવામાં આવી હતી કે પ્રશ્નગત બે કોર્સ વચ્ચેની સમકક્ષતાના મુદ્દાને નિર્ધારિત કરવા માટે અદાલત દ્વારા ત્રણ નિષ્ણાતોની પેનલની રચના કરવામાં

આવશે.

૬. તદનુસાર, આજે રાજ્ય સરકારે, ટાઉન પ્લાનિંગ એન્ડ વેલ્યુએશન ડિપાર્ટમેન્ટ, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગરના એડિશનલ ચીફ ટાઉન પ્લાનર દ્વારા, વિદ્વાન એજીપી શ્રી પાર્થ પટેલને જાણ કરી છે અને નિષ્ણાત સમિતિમાં નીચેના નિષ્ણાતોનો સમાવેશ કરવા વિનંતી કરી છે:

(૧) પ્રોફેસર ડો. સંજય ગુપ્તા, હેડ ઓફ ડિપાર્ટમેન્ટ, ફેકલ્ટી ઓફ ટાઉન એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટ પ્લાનિંગ, સ્કૂલ ઓફ પ્લાનિંગ એન્ડ આર્કિટેક્ચર, નવી દિલ્હી;

(૨) શિવાનંદ સ્વામી, પ્રોફેસર એમિરિટસ, સેન્ટર ઓફ એક્સેલન્સ ફોર અર્બન ટ્રાન્સપોર્ટ એટ સેપ્ટ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ફાઉન્ડેશન (સીઆરડીએફ), સેપ્ટ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

૭. વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ સુશ્રી જાનીએ ખુલાસો કર્યો છે કે તેમના નજીકના સગા સેપ્ટ યુનિવર્સિટી સાથે સંકળાયેલા છે. જોકે, નામ રાજ્ય સરકાર દ્વારા જ ભલામણ કરવામાં આવ્યું હોવાથી, વિદ્વાન એજીપી શ્રી પાર્થ પટેલે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે રાજ્યને આ બાબતે કોઈ વાંધો નથી.

૭.૧. તેવી જ રીતે, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ સુશ્રી જાનીએ, તેમણે વિવિધ મેટર્સમાં એસવીએનઆઈટી (SVNIT) નું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું હોવાનો ખુલાસો કર્યા બાદ, એવી ચિંતા વ્યક્ત કરી હતી કે શું સદર સંસ્થામાંથી નિષ્ણાતની નિમણૂક કરવી યોગ્ય રહેશે. આ બાબતે, આ અદાલતે અવલોકન કર્યું કે વ્યાવસાયિક ક્ષમતામાં કોઈ સંસ્થાનું પ્રતિનિધિત્વ કરવું તે આવી સંસ્થા સાથે સંકળાયેલા નિષ્ણાત પાસેથી શૈક્ષણિક સહાય મેળવવા કરતાં અલગ બાબત છે. આવા ખુલાસા બાદ, જેનો વિદ્વાન એજુપી શ્રી પાર્થ પટેલ, જુપીએસસી માટે વિદ્વાન વકીલ શ્રી પ્રેમલ જોષી, અથવા ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટી માટે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા વિરોધ કરવામાં આવ્યો ન હતો, એસવીએનઆઈટી દ્વારા તેના રજિસ્ટ્રાર દ્વારા વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી ક્રિષા ભીમાણીને સંબોધિત પત્ર દ્વારા પ્રોફેસર ડો. શ્રીનિવાસ એસ. અરકટકરનું નામ સૂચવવામાં આવ્યું હતું. તદનુસાર, આ અદાલત ત્રણ નિષ્ણાતોની પેનલની રચના કરવાનું યોગ્ય માને છે, એટલે કે:

(૧) પ્રોફેસર ડો. સંજય ગુપ્તા, હેડ ઓફ ડિપાર્ટમેન્ટ, ફેકલ્ટી ઓફ ટાઉન એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટ પ્લાનિંગ, સ્કૂલ ઓફ પ્લાનિંગ એન્ડ આર્કિટેક્ચર, નવી દિલ્હી;

(૨) શિવાનંદ સ્વામી, પ્રોફેસર એમિરિટસ, સેન્ટર ઓફ એક્સેલન્સ ફોર અર્બન ટ્રાન્સપોર્ટ, સેપ્ટ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ફાઉન્ડેશન (સીઆરડીએફ), સેપ્ટ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ; અને

(૩) પ્રોફેસર ડૉ. શ્રીનિવાસ એસ. અરકટકર, સરદાર વલ્લભભાઈ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી (એસવીએનઆઈટી), સુરત.

૭.૨. ઉપરોક્ત નિષ્ણાતોને જીપીએસસી દ્વારા નિર્દિષ્ટ લાયકાત અને અરજદારો દ્વારા ધારણ કરેલ લાયકાતને સમકક્ષ ગણી શકાય કે કેમ, અને શું અરજદારો પ્રશ્નગત જાહેરાતમાં નિર્દિષ્ટ પાત્રતા માપદંડોને પૂર્ણ કરે છે કે કેમ તે તપાસવા અને નિર્ધારિત કરવા વિનંતી કરવામાં આવે છે. નિષ્ણાતો આવા નિર્ધારણ માટે જરૂરી કોઈપણ સામગ્રી જીપીએસસી, અરજદારો અને ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટી પાસેથી મેળવવા માટે સ્વતંત્ર છે, અને આ હુકમ મળ્યાની તારીખથી સાત દિવસના સમયગાળામાં તેમનો અભિપ્રાય રજૂ કરશે. રાજ્ય સરકારને સમિતિની કોઈપણ જરૂરિયાતની જાણકારી વિદ્વાન એજીપી શ્રી પાર્થ પટેલ દ્વારા સુવિધાજનક બનાવવા નિર્દેશ આપવામાં આવે છે, જેઓ, બદલામાં, અરજદારો માટે વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી ક્રિષ્ના ભીમાણીને તેની જાણ કરશે.

૮. નિષ્ણાતો, તેમને યોગ્ય લાગે તેવી સામગ્રી મળ્યા બાદ, મુદ્દાની તપાસ કરશે અને સમિતિના તેમના સંયુક્ત રિપોર્ટને સમકક્ષતા નક્કી કરવા માટેની તેમની જરૂરિયાતો પક્ષકારો દ્વારા પૂર્ણ કરવામાં આવે તે પછી ૧૦ દિવસના સમયગાળામાં રજૂ કરવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

૯. જો નિષ્ણાતોનો રિપોર્ટ તૈયાર હોય, તો તેને ૦૪/૦૫/૨૦૨૬ ના રોજ આ અદાલત સમક્ષ સીલબંધ કવરમાં મૂકવામાં આવશે.

૧૦. રાજ્ય સરકારને નિષ્ણાતોના દરેક સભ્યને આ અદાલતની વિનંતી મુજબ તેમના દ્વારા આપવામાં આવેલા સમય બદલ સન્માન અને પ્રશંસાના પ્રતીક તરીકે રૂ. ૧૦,૦૦૦/- (રૂપિયા દસ હજાર પૂરા) નું માનદ વેતન ચૂકવવા નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. રાજ્ય સરકારને નિષ્ણાત સમિતિનો રિપોર્ટ આગામી સુનાવણીની તારીખે આ અદાલત સમક્ષ સીલબંધ કવરમાં રજૂ કરનાર મેસેન્જરના પરિવહન ખર્ચને ભોગવવા, અને સદર મેસેન્જરને વધારાની રૂ. ૨,૫૦૦/- ની રકમ ચૂકવવા પણ નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.

એસ.ઓ. ૦૪/૦૫/૨૦૨૬ સુધી.

દરમિયાન, નિષ્ણાત સમિતિ દ્વારા કોર્સની સમકક્ષતાના નિર્ધારણના આધિન, અને અરજદારોની તરફેણમાં કોઈ અધિકાર અથવા ઇક્વિટી ઉભી કર્યા વિના, અરજદારોને સદર અસર માટે અંડરટેકિંગ (બાંધધરી) ફાઇલ કરવા નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.

આવું અંડરટેકિંગ ફાઇલ થયા બાદ, રાજ્ય સરકાર તેમજ જીપીએસસીને

અરજદારોને પ્રશ્નગત પરીક્ષામાં હાજર રહેવા દેવા નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. જોકે, અરજદારોનું પરિણામ સીલબંધ કવરમાં રાખવામાં આવશે અને તે આ અરજીના અંતિમ પરિણામને આધીન રહેશે."

૮. આજે, ઉપરના હુકમ મુજબ, નિષ્ણાતોની પેનલે હાલની અરજીના સંદર્ભમાં તેમજ સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૩૪૧૪/૨૦૨૬ ના સંદર્ભમાં રિપોર્ટ રજૂ કર્યો છે, કારણ કે બંને મેટર્સમાં સમાન જાહેરાત પડકારવામાં આવી છે. સદર અરજીમાં પણ, સમકક્ષતાનો મુદ્દો, જોકે અલગ કોર્સના સંદર્ભમાં પરંતુ સમાન જાહેરાતના અનુસંધાનમાં પડકારવામાં આવ્યો છે, અને આ અદાલતે તે અરજીમાં પણ સમાન દિવસે, એટલે કે તારીખ ૧૩ એપ્રિલ, ૨૦૨૬ ના રોજ સમાન હુકમ પસાર કર્યો હતો. તેથી, એક સંયુક્ત રિપોર્ટ રજૂ કરવામાં આવ્યો છે.

૯. "નિષ્કર્ષ અને નિર્ધારણ" અને "સમિતિના સભ્યોના હસ્તાક્ષર" શીર્ષક હેઠળ પેરા ૫ અને ૬ માં રિપોર્ટનો અંશ નીચે મુજબ છે:

"૫. નિષ્કર્ષ અને નિર્ધારણ

વિચારણા હેઠળના બે પીજી પ્રોગ્રામ્સ – એટલે કે એમ. ટેક ઇન ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી (બીવીએમ એન્જિનિયરિંગ કોલેજ, જીટીયુ) અને એમ.ઈ. ઇન સિવિલ (ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગ) (એલ.ડી. કોલેજ

ઓફ એન્જિનિયરિંગ, જીટીયુ) ના પ્રોગ્રામ ગાળા, પ્રોગ્રામ ઓરિએન્ટેશન, શિક્ષણ પદ્ધતિ અને તુલનાત્મક અભ્યાસક્રમ માળખું, ક્રેડિટ વિતરણની તપાસ કર્યા અને વિચારણા કર્યા પછી – એસપીએ દિલ્લી, સેપ્ટ યુનિવર્સિટી, અને જીએનડીયુ અમૃતસર ખાતે ઓફર કરવામાં આવતા સ્થાપિત એમ. પ્લાનિંગ (ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્લાનિંગ) અને એમ. પ્લાનિંગ (ટ્રાન્સપોર્ટ પ્લાનિંગ) પ્રોગ્રામ્સના સંબંધમાં, નિષ્ણાત સમિતિ નીચેના નિષ્કર્ષ પર આવે છે:

તારણ ૧-સ્ટ્રક્ચરલ પ્લાનિંગ એજ્યુકેશન સાથે તફાવત

બીવીએમ અને એલડીસીઈ બંને પ્રોગ્રામ્સ એન્જિનિયરિંગ ડિગ્રી તરીકે સંરચિત છે, જેમાં એન્જિનિયરિંગ વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી પર પ્રાથમિક ધ્યાન છે. પ્લાનિંગ-સંબંધિત શૈક્ષણિક સામગ્રી – સ્ટુડિયો ક્રેડિટ્સ, કોર પ્લાનિંગ વિષયો, અને ડિસર્ટેશન ઓરિએન્ટેશનના સંદર્ભમાં – દરેક આશરે ૨૫-૨૬ ક્રેડિટ્સ ધરાવે છે, જે બેન્ચમાર્ક એમ. પ્લાનિંગ પ્રોગ્રામ્સની લાક્ષણિકતા ધરાવતી ૮૦-૮૬ ક્રેડિટ્સ સામે છે. આ પ્લાનિંગ-વિશિષ્ટ શૈક્ષણિક એક્સપોઝરમાં આશરે ૬૦-૬૫% ની ઘટ દર્શાવે છે.

તારણ ૨-પ્લાનિંગ સ્ટુડિયોનો અભાવ

પ્લાનિંગ સ્ટુડિયો એક કેન્દ્રિય ઘટક છે – તે વૈશ્વિક સ્તરે વ્યાવસાયિક પ્લાનિંગ શિક્ષણનો વ્યાખ્યાયિત શિક્ષણ અનુભવ છે, જે વાસ્તવિક દુનિયાના પ્રોજેક્ટ્સ

દ્વારા લાગુ અવકાશી સમસ્યા ઉકેલવા સાથે સૈદ્ધાંતિક જ્ઞાનને સંકલિત કરે છે. એલડીસીઈ કોઈપણ પ્લાનિંગ સ્ટુડિયો ઓફર કરતું નથી. બીવીએમના અભ્યાસક્રમમાં, ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી સ્ટુડિયો ૧ અને ૨ નામના બે કોર્સ છે, તેનું વજન સંપૂર્ણ પ્લાનિંગ સ્ટુડિયો તરીકે લાયક ઠરવા માટે ખૂબ જ મર્યાદિત ((૨+૨ ક્રેડિટ્સ) છે. પ્લાનિંગ પ્રેક્ટિસના સંદર્ભમાં આ એક પાયાની અને સુધારી ન શકાય તેવી ખામી છે.

તારણ ૩-પૂરક પરંતુ સમકક્ષ નથી

એમ.ટેક ઇન ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી (બીવીએમ/જીટીયુ) અને એમ.ઈ. ઇન સિવિલ (ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગ) (એલડીસીઈ/જીટીયુ) એન્જિનિયરિંગ શિસ્તમાં મૂલ્યવાન જ્ઞાન આપે છે જે વ્યાવસાયિક પ્લાનિંગ શિક્ષણ માટે પૂરક છે પરંતુ તેને બદલી શકાતું નથી. તેઓ અનુક્રમે ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર એન્જિનિયરિંગ અને ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગમાં કારકિર્દી માટે સ્નાતકોને સજ્જ કરે છે, પરંતુ ટાઉન પ્લાનિંગની પ્રેક્ટિસ માટે જરૂરી અવકાશી પ્લાનિંગ ક્ષમતાઓ અથવા નિયમનકારી માળખાં પૂરા પાડતા નથી.

સમિતિના નિષ્કર્ષ

નિષ્ણાત સમિતિ સર્વસંમતિથી નિષ્કર્ષ કાઢે છે કે:

(૧) બીવીએમ એન્જિનિયરિંગ કોલેજ (ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટી સાથે સંલગ્ન) દ્વારા ઓફર કરવામાં આવતી એમ.ટેક ઇન ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, અમારા મતે, સેપ્ટ યુનિવર્સિટી અથવા જીએનડીયુ અમૃતસર જેવી માન્યતા પ્રાપ્ત પ્લાનિંગ સંસ્થાઓ દ્વારા ઓફર કરવામાં આવતી માસ્ટર ઓફ પ્લાનિંગ ઇન ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્લાનિંગની સમકક્ષ નથી.

(૨) એલ.ડી. કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ (ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટી સાથે સંલગ્ન) દ્વારા ઓફર કરવામાં આવતી એમ.ઈ. ઇન સિવિલ (ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગ) એ એસપીએ દિલ્લી અથવા સેપ્ટ યુનિવર્સિટી જેવી માન્યતા પ્રાપ્ત પ્લાનિંગ સંસ્થાઓ દ્વારા ઓફર કરવામાં આવતી માસ્ટર ઓફ પ્લાનિંગ ઇન ટ્રાન્સપોર્ટ પ્લાનિંગની સમકક્ષ નથી.

(૩) પરિણામે, આ લાયકાત ધરાવતા અરજદારો જુનિયર ટાઉન પ્લાનર (ક્લાસ ૨) ની જગ્યા માટે જીપીએસસીની જાહેરાતમાં નિર્દિષ્ટ પાત્રતા માપદંડોને પૂર્ણ કરતા નથી, જેના માટે ટાઉન પ્લાનિંગમાં પોસ્ટ-ગ્રેજ્યુએટ લાયકાત અથવા તેની માન્યતા પ્રાપ્ત સમકક્ષની જરૂર છે.

૬. સમિતિના સભ્યોના હસ્તાક્ષર

આ રિપોર્ટ તારીખ ૧૩ એપ્રિલ ૨૦૨૬ ના હુકમ દ્વારા ગુજરાતની માનનીય હાઈકોર્ટ દ્વારા રચિત નિષ્ણાત સમિતિનું સર્વસંમત નિર્ધારણ રજૂ કરે છે. રિપોર્ટ પર તારીખ ૨૮ એપ્રિલ ૨૦૨૬, ૩૦ એપ્રિલ ૨૦૨૬, અને ૧ મે ૨૦૨૬ ના રોજ યોજાયેલી સમિતિની બેઠકોમાં વિચારણા કરવામાં આવી છે અને સહમતિ સાધવામાં આવી છે.

સહી/—

સહી/—

સહી/—"

૧૦. કારણ કે સમિતિએ અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે એલ.ડી. એન્જિનિયરિંગ કોલેજ દ્વારા ઓફર કરવામાં આવતી એમ.ઈ. સિવિલ (ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગ) એ એસપીએ દિલ્હી અથવા સેપ્ટ યુનિવર્સિટી જેવી માન્યતા પ્રાપ્ત પ્લાનિંગ સંસ્થાઓ દ્વારા ઓફર કરવામાં આવતી માસ્ટર ઓફ પ્લાનિંગ ઇન ટ્રાન્સપોર્ટ પ્લાનિંગની સમકક્ષ નથી, અને આથી આ લાયકાતો ધરાવતા અરજદારો જુનિયર ટાઉન પ્લાનર (ક્લાસ-૨) ની જગ્યા માટે જીપીએસસીની જાહેરાતમાં નિર્દિષ્ટ પાત્રતા માપદંડોને પૂર્ણ કરતા નથી, જેના માટે ટાઉન પ્લાનિંગમાં પોસ્ટ-ગ્રેજ્યુએટ લાયકાત અથવા તેની માન્યતા પ્રાપ્ત સમકક્ષની જરૂર છે; સદર રિપોર્ટ આ અદાલત સમક્ષ સીલબંધ કવરમાં રજૂ કરવામાં આવ્યો

હતો અને સીલબંધ કવર પક્ષકારો માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોની હાજરીમાં ખોલવામાં આવ્યું હતું, અને ત્યારબાદ તેને અરજદારો માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ સુશ્રી મેઘા જાની તેમજ વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી ક્રિષા ભીમાણી માટે પણ વાંચવા માટે ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવ્યું હતું, અને ત્યારબાદ મેટરને દલીલો માટે ૨:૩૦ વાગ્યે રાખવામાં આવી હતી.

૧૧. અરજદારો તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી ક્રિષા ભીમાણીએ નીચે મુજબની રજૂઆતો કરી:

૧૧.૧. રાજસ્થાન હાઈકોર્ટના અનિરુદ્ધ શર્મા વિરુદ્ધ રાજસ્થાન પબ્લિક સર્વિસ કમિશન અને અન્યના કેસમાં એસબી સિવિલ રીટ પિટિશન નં. ૨૮૭૪/૨૦૨૪ માં, તારીખ ૧૧/૦૭/૨૦ ૨૪ ના તેના ચુકાદા દ્વારા, એવું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે હકીકતોનો સમાન સેટ, રાજસ્થાન ટેકનિકલ યુનિવર્સિટી, કોટા દ્વારા ઓફર કરવામાં આવતો એમ.ટેક (ટ્રાફિક એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટેશન પ્લાનિંગ) નો કોર્સ એ એમ.ટેક (ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગ) ની સમકક્ષ ઠેરવવામાં આવ્યો હતો, અને સદર ચુકાદા પર આધાર રાખીને, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે હાલના કેસની હકીકતો સમાન છે, અને તેથી, જ્યારે રાજસ્થાન હાઈકોર્ટે અરજદારોની તરફેણમાં મુદ્દો ઠેરવ્યો છે, આ અદાલત પણ ઠેરવી શકે છે કે એમ.ઈ. સિવિલ (ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગ) ની ડિગ્રી એમ.ઈ./એમ.ટેક

(ટ્રાફિક એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટેશન પ્લાનિંગ) ની સમકક્ષ છે.

૧૨. માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના લક્ષ્મીકાંત શર્મા વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ મધ્ય પ્રદેશ અને અન્યના કેસમાં, જે ૨૦૨૫ એસસીસી ઓનલાઈન એસસી ૨૭૧૨ તારીખ ૪ થી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૫ ના રોજ રિપોર્ટ થયેલ છે, તેના ચુકાદા પર આધાર રાખીને અને સદર ચુકાદાના પેરા ૪૨ પર આધાર રાખીને, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે એવા કેસમાં જ્યાં કરાર આધારિત કર્મચારીને અયોગ્યતાના કારણોસર છૂટા કરવામાં આવ્યા હતા, અદાલત તપાસ કરવા માટે હકદાર છે કે શું સદર કારણ તથ્યપૂર્ણ રીતે સાચું છે અને શું સંબંધિત સામગ્રી પર યોગ્ય રીતે વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો કે નહીં.

૧૩. તેના પર આધાર રાખીને, એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે આ અદાલત પાસે બંને ડિગ્રીની સમકક્ષતા પર વિચાર કરવા અને તપાસ કરવાની પૂરતી સત્તા છે.

૧૪. જીપીએસસી તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી પ્રેમલ જોષીએ રજૂઆત કરી હતી કે એકવાર સમિતિની રચના કરીને નિષ્ણાતોનો અભિપ્રાય માંગવામાં આવ્યો હતો અને જ્યારે નિષ્ણાત સમિતિએ પહેલેથી જ અભિપ્રાય આપ્યો છે કે બંને ડિગ્રીને એકબીજાની સમકક્ષ કહી શકાય નહીં અને ખાસ કરીને જણાવ્યું છે કે અરજદારોને પ્રશ્નગત જગ્યા માટે યોગ્ય કહી શકાય નહીં અને આ લાયકાતો

ધરાવતા અરજદારો જીપીએસસી દ્વારા નિર્દિષ્ટ પાત્રતા માપદંડોને પૂર્ણ કરતા નથી, અદાલત નિષ્ણાત સમિતિના નિર્ણય પર અપીલમાં બેસી શકતી નથી. તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં, તેમણે આનંદ ચાદવ અને અન્ય વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ અને અન્યના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના (૨૦૨૧) ૧૨ એસસીસી ૩૯૦ માં રિપોર્ટ થયેલ ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો, જેનો નિર્ણય ૧૨ ઓક્ટોબર, ૨૦૨૦ ના રોજ લેવામાં આવ્યો હતો, અને તેમણે ઉન્નીકૃષ્ણન સી. વી. વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયાના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના ૨૦૨૩ (૦) એઆઈજેઈએલ-એસસી ૭૦૭૦૮ માં રિપોર્ટ થયેલ ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો હતો, જેનો નિર્ણય ૨૮/૦૩/૨૦૨૩ ના રોજ લેવામાં આવ્યો હતો. સદર ચુકાદા પર આધાર રાખીને વિદ્વાન વકીલ શ્રી પ્રેમલ જોષીએ આ અરજીને કાઢી નાખવા માટે અરજ કરેલ છે.

૧૪.૧. વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી પાર્થ પટેલ અને વિદ્વાન વકીલ શ્રી નમન કિંખબવાલાએ પણ સામાવાળા જીપીએસસી માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી પ્રેમલ જોષી દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતોને સ્વીકારીને અરજીનો વિરોધ કર્યો હતો.

૧૫. મેં સંબંધિત પક્ષકારો તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા છે અને રેકૉર્ડની તપાસ કરી છે. નોટિસ જારી કરવામાં આવ્યા પછી આ અરજીમાં થયેલા

વિકાસને ધ્યાનમાં લેતા અને એ હકીકતને ધ્યાનમાં લેતા કે, નિષ્ણાતોની સમિતિની રચના કરવા માટે પક્ષકારો વચ્ચે સ્પષ્ટ સર્વસંમતિ સધાઈ હતી, હવે મેટરને ખૂબ જ મર્યાદિત ક્ષેત્રમાં વિચારવાની જરૂર છે. સમિતિએ પહેલેથી જ તેના તારણો આપી દીધા છે, જે અગાઉના પેરાગ્રાફમાં દર્શાવવામાં આવ્યા છે અને તેથી અદાલત દ્વારા વિચારવાની જરૂર હોય તેવો એકમાત્ર પ્રશ્ન એ છે કે શું સમિતિનો રિપોર્ટ જેમાં ઠેરવવામાં આવ્યું છે કે અરજદારોની લાયકાત જાહેરાત મુજબ સમકક્ષ લાયકાત કહી શકાય નહીં, તેનો સ્વીકાર કરવાની જરૂર છે, અથવા, નિષ્ણાત સમિતિના અભિપ્રાય હોવા છતાં, શું અદાલત આવા અભિપ્રાય પર અપીલમાં બેસી શકે છે અને હજુ પણ બંને ડિગ્રીની સમકક્ષતાના મુદ્દા પર વિચાર કરી શકે છે. સદર મુદ્દા પર માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે તાજેતરમાં વિચારણા કરી છે, વિદ્વાન વકીલ શ્રી પ્રેમલ જોષી દ્વારા આનંદ યાદવ અને અન્ય વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ અને અન્યના કેસમાં જે (૨૦૨૧) ૧૨ એસસીસી ૩૯૦ માં રિપોર્ટ થયેલ છે, તેના ચુકાદા દ્વારા, જેનો નિર્ણય ૧૨ ઓક્ટોબર, ૨૦૨૦ ના રોજ લેવામાં આવ્યો હતો, જેમાં પેરા નં. ૩૫ માં, માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે નીચે મુજબ ઠેરવ્યું છે:—

૧૬. "૩૫. અમે એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને આમ કહીએ છીએ કે શિક્ષણની મેટર્સ શિક્ષણવિદો પર છોડી દેવી જોઈએ, અલબત્ત સંબંધિત કાયદાઓ અને નિયમો દ્વારા સંચાલિત થવાને પાત્ર છે. નિષ્ણાતોના નિર્ણય પર નિષ્ણાત

સંસ્થા તરીકે બેસવું એ આ અદાલતનું કાર્ય નથી, ખાસ કરીને જ્યારે નિષ્ણાતો બધા પ્રતિષ્ઠિત લોકો છે જે દર્શાવ્યા મુજબના નામો પરથી સ્પષ્ટ છે. આ પાસાને અગાઉ પણ ન્યાયિક મંજૂરી મળી છે અને એવું નથી કે અમે કંઈક નવું કહી રહ્યા છીએ. અમે આ બાબતે ઝહૂર અહેમદ રાધર અને અન્યના ચુકાદાનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ જેણે બેવડા પાસાઓને સંબોધ્યા છે:

(એ) લાયકાતની કઈ કાર્યક્ષમતા અને અભ્યાસના કોર્સની સામગ્રી એક પાત્ર લાયકાતના સંપાદન તરફ દોરી જશે તે વિચારવાનું કાર્ય એમ્પ્લોયરનું છે; અને
(બી) આવી મેટર્સ શિક્ષણવિદો પર છોડી દેવી જોઈએ."

માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા ઉપરોક્ત અવલોકનો સૂચવે છે કે અપીલમાં બેસવું એ અદાલતનું કાર્ય નથી.

૧૭. તેવી જ રીતે, ઉન્નીકૃષ્ણન સી. વી. વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયાના કેસમાં જે ૨૦૨૩ (૦) એઆઈજેઈએલ-એસસી ૭૦૭૦૮ માં રિપોર્ટ થયેલ છે, જેનો નિર્ણય ૨૮/૦૩/૨૦૨૩ ના રોજ લેવામાં આવ્યો હતો, માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે પેરા નં. ૫ અને ૭ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:—

"૫. આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, જ્યારે જીઆરઈએફ નિયમો, ૧૯૮૨ ના કોલમ નં. ૧૧ માં

નિર્દિષ્ટ લાયકાતની તપાસ કરવામાં આવે ત્યારે, તે સૂચવે છે કે જે ઉમેદવાર સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ બીઆર ગ્રેડ-૧ ની જગ્યા માટે બઢતી મેળવવા માંગે છે તેણે જનરલ રિઝર્વ એન્જિનિયરિંગ ફોર્સના ગ્રેડમાં ૫ વર્ષની નિયમિત સેવા સાથે "ડિપ્લોમા ઇન સિવિલ એન્જિનિયરિંગ" ધરાવવું જરૂરી છે. જ્યારે અરજદારો ડ્રાફ્ટસમેન એસ્ટિમેટિંગ એન્ડ ડિઝાઇન (ડીઈડી) માં ડિપ્લોમા ધરાવે છે, જે હકીકત તેમના દ્વારા ગંભીરતાથી વિવાદિત નથી. અરજદારો તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી તપસ દાસે આ અદાલત સમક્ષ નિષ્પક્ષપણે કબૂલ્યું છે કે હાઈકોર્ટ સમક્ષ એક ખોટી દરખાસ્ત મૂકવામાં આવી હતી, એટલે કે, એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ડિપ્લોમા એ ડિગ્રીની સમકક્ષ છે અને તેથી સદર દલીલને નકારતા, હાઈકોર્ટે તેના નિષ્કર્ષને યોગ્ય ઠેરવ્યો હોવા છતાં, અરજદારો દ્વારા લેવામાં આવેલા સતત વલણને અવગણવામાં ભૂલ કરી હતી, એટલે કે, તેમની પાસે રહેલ ડીઈડીમાં ડિપ્લોમા એ ૨ વર્ષનો કોર્સ છે અને જોકે કોલમ ૧૧ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ બીઆર-ગ્રેડ-૧ તરીકે બઢતી મેળવવા માટે સિવિલ એન્જિનિયરિંગમાં ડિપ્લોમા નિર્દિષ્ટ કરે છે તેને સમકક્ષ ગણવામાં આવે છે અને આ પાસા પર હાઈકોર્ટ દ્વારા વિચારણા કરવાની જરૂર હતી, તે એક એવી દલીલ છે જે પ્રથમ નજરે આકર્ષક લાગે છે. જોકે, સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ બીઆર ગ્રેડ-૨ ની જગ્યા પર બઢતી માટે લાગુ પડતા વર્તમાન નિયમોની સાવચેતીપૂર્વક તપાસ કરતા, સદર દલીલ એકથી વધુ કારણોસર નકારી કાઢવી પડે તેમ છે. પ્રથમ, હાઈકોર્ટ સમક્ષ અરજદારોએ એવી દલીલ કરીને તેમના દાવાને ન્યાયી ઠેરવવાનો

પ્રયાસ કર્યો હતો કે "ડિપ્લોમા" એ "ડિગ્રી" ની સમકક્ષ છે અને તેથી બઢતી માટે હકદાર છે જે હાઈકોર્ટ દ્વારા નકારવામાં આવ્યું છે અને યોગ્ય રીતે જ. બીજું, અરજદારોએ એવી દલીલ કરીને તેમના દાવાને ન્યાયી ઠેરવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો કે સીધી ભરતી માટે લાગુ પડતો નિયમ બઢતી દ્વારા ભરતી માટે લાગુ પડશે, જે હાઈકોર્ટ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યો નથી. જ્યાં સુધી બઢતી માટેની લાયકાત અંગેની દલીલનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી નિયમ પોતે જ સ્પષ્ટ છે, એટલે કે, તે માત્ર સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ બીઆર ગ્રેડ-૧ માટે બઢતી માટે નિર્દિષ્ટ કરે છે, તે ઉમેદવારો જેઓ જનરલ રિઝર્વ એન્જિનિયરિંગ ફોર્સમાં ગ્રેડમાં ૫ વર્ષની નિયમિત સેવા સાથે સિવિલ એન્જિનિયરિંગમાં ડિપ્લોમા ધરાવે છે તેઓ પાત્ર બનશે. કોઈ શંકા નથી, સદર નિયમ સિવિલ એન્જિનિયરિંગમાં ડિપ્લોમા કાં તો ૩ વર્ષનો અથવા અન્ય હોવા અંગે મૌન છે. તે એક નિર્વિવાદ હકીકત છે કે અરજદારો 'ડિપ્લોમા ઇન ડીઈડી' ધરાવે છે અને 'ડિપ્લોમા ઇન સિવિલ એન્જિનિયરિંગ' નહીં. તે સ્થાપિત કાયદો છે કે અદાલતો લાયકાત નિર્દિષ્ટ કરશે નહીં અને/અથવા કોર્સની સમકક્ષતા જાહેર કરશે નહીં. જ્યાં સુધી નિયમ પોતે સમકક્ષતા નિર્દિષ્ટ ન કરે એટલે કે, અલગ અલગ કોર્સ સમાન ગણવામાં આવે, ત્યાં સુધી અદાલતો તેના મંતવ્યો પૂરક બનાવશે નહીં અથવા તેના મંતવ્યોને નિષ્ણાત સંસ્થાઓના મંતવ્યો સાથે બદલશે નહીં.

૭. ઝહૂર અહેમદ રાધર અને અન્ય વિરુદ્ધ શેખ ઇમતિયાઝ અહેમદ અને અન્ય ૨

માં એવું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે રાજ્ય, એમ્પ્લોયર તરીકે, નોકરીનું સ્વરૂપ, ફરજોના કાર્યક્ષમ નિર્વહન માટે જરૂરી યોગ્યતા, વિવિધ લાયકાતોની કાર્યક્ષમતા, વિવિધ લાયકાતોના સંપાદન સુધી દોરી જતી કોર્સ સામગ્રી, વગેરેને ધ્યાનમાં લીધા પછી, પાત્રતાની શરત તરીકે લાયકાતો નિર્દિષ્ટ કરવા માટે હકદાર છે. ન્યાયિક સમીક્ષા ન તો નિર્દિષ્ટ લાયકાતોના કાર્યક્ષેત્રને વિસ્તૃત કરી શકે છે અને ન તો કોઈપણ અન્ય આપેલી લાયકાત સાથે નિર્દિષ્ટ લાયકાતોની સમકક્ષતા નક્કી કરી શકે છે. લાયકાતની સમકક્ષતા એ રાજ્ય માટે, ભરતી કરતી સત્તા તરીકે, નિર્ધારિત કરવાની બાબત છે. (ભાર મૂકેલ છે)"

૧૮. ઉપરના અવલોકનો અને માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા લેવામાં આવેલા મંતવ્ય પરથી, તે સંપૂર્ણપણે સ્પષ્ટ છે કે નિષ્ણાત સંસ્થા દ્વારા રચાયેલા નિર્ણય અથવા અભિપ્રાય પર આ અદાલત અપીલમાં બેસી શકતી નથી. હાલના કેસમાં પણ, વિવિધ સંસ્થાઓના ત્રણ નિષ્ણાતોની પેનલ સર્વસંમતિથી એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચી છે કે એમ.ઈ. સિવિલ (ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગ) અને એમ.ઈ./એમ.ટેક (ટ્રાફિક એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટેશન પ્લાનિંગ) બંને ડિગ્રીને સમાન ગણી શકાય નહીં અને અરજદારો જરૂરી શૈક્ષણિક પાત્રતા માપદંડોને પૂર્ણ કરતા નથી, અને તેથી, તારીખ ૪ મે ૨૦૨૬, એટલે કે આજે, સોગંદ પર રજૂ કરવામાં આવેલ નિષ્ણાત સમિતિનો રિપોર્ટ દરેકને બંધનકર્તા છે અને આ અદાલત સદર રિપોર્ટ પર અપીલમાં બેસી શકતી નથી.

૧૯. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી કિષા ભીમાણી દ્વારા રાજસ્થાન હાઈકોર્ટના અનિરુદ્ધ શર્મા (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં જે ચુકાદા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, તે હાલના કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે નહીં, બે કારણોસર. પ્રથમ, અગાઉના ચુકાદામાં, માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ ઓફ ઇન્ડિયાના, જે વિદ્વાન વકીલ શ્રી પ્રેમલ જોષી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા, તે ચુકાદાઓ પર વિચાર કરવામાં આવ્યો ન હતો. બીજું, અનિરુદ્ધ શર્મા (ઉપર મુજબ) ના ચુકાદામાં, જોકે અદાલતે સમકક્ષતાના મુદ્દા પર વિચાર કર્યો હતો, પક્ષકારોની સ્પષ્ટ સંમતિ સાથે અદાલતના હુકમ હેઠળ કોઈ સમિતિની રચના કરવામાં આવી ન હતી. તેથી, વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી કિષા ભીમાણી દ્વારા જે ચુકાદા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે તે હાલના કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે નહીં.

૨૦. પરિણામ સ્વરૂપ, અરજદારો દ્વારા ધારણ કરેલ ડિગ્રી, એટલે કે એમ.ઈ. સિવિલ (ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્જિનિયરિંગ), જાહેરાત મુજબ એમ.ઈ./એમ.ટેક (ટ્રાફિક એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટેશન પ્લાનિંગ) ની ડિગ્રીની સમકક્ષ ગણી શકાય નહીં, અને તારીખ ૩૧ જાન્યુઆરી ૨૦૨૬ નો વાદગ્રસ્ત હુકમ ગેરકાયદેસર કહી શકાય નહીં, જેના દ્વારા અરજદારોને તેમની શૈક્ષણિક લાયકાતના કારણે અયોગ્ય ઠેરવવામાં આવ્યા છે.

૨૧. ઉપરની ચર્ચાને ધ્યાનમાં લેતા, અરજી નિષ્ફળ જાય છે અને તેને કાઢી નાખવાની જરૂર છે, અને તેને તદનુસાર કાઢી નાખવામાં આવે છે. રૂલ ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

૨૨. એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે તારીખ ૧૩/૦૪/૨૦૨૬ ના હુકમના અનુસંધાનમાં, અદાલતે અરજદારોને મૌખિક ઇન્ટરવ્યુમાં હાજર રહેવા દીધા હતા અને તેમના પરિણામો સીલબંધ કવરમાં રાખવામાં આવ્યા હતા. જોકે, નિષ્ણાત સમિતિના રિપોર્ટને ધ્યાનમાં લેતા અને કારણ કે આ અરજી કાઢી નાખવામાં આવી છે, સામાવાળાઓને હવે સીલબંધ કવર ખોલવાની જરૂર નથી કારણ કે અરજદારો પ્રશ્નગત જગ્યા માટે અરજી કરવા માટે અયોગ્ય ઠેરવવામાં આવ્યા છે.

૨૩. જોકે, વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી ક્રિષા ભીમાણીએ રજૂઆત કરી હતી કે નિષ્ણાત સમિતિનો રિપોર્ટ આ અદાલત સમક્ષ સીલબંધ કવરમાં લાવવામાં આવ્યો હતો અને તેથી અરજદારો પાસે તેની નકલ નથી, અને તેથી રિપોર્ટની એક નકલ અરજદારોને પૂરી પાડવામાં આવે. તદનુસાર, રિપોર્ટની ફોટોકોપી, જે પક્ષકાર રિપોર્ટ માંગે છે તેના ખર્ચ પર, અરજદાર અથવા સામાવાળાને અથવા જે કોઈ આ અદાલતની રજિસ્ટ્રી સમક્ષ અરજી કરે તેને પૂરી પાડવી. પરિણામે, હાલની અરજી કાઢી નાખવામાં આવે છે. રૂલ ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

૨૪. મુખ્ય મેટરને રદ કરવાના કારણે, કનેક્ટેડ સિવિલ એપ્લિકેશન અસ્તિત્વમાં રહેતી નથી અને તેને તદનુસાર કાઢી નાખવામાં આવે છે.

(નિર્ણય એસ. દેસાઈ, ન્યાયમૂર્તિ)

પક્ષવી

આ હુકમની અસલ પર માનનીય ન્યાયાધીશ દ્વારા હસ્તાક્ષર કરવામાં આવેલ છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.